

16.10.1985

1(2)

Till arbetspensionsanstalterna

TILLÄMPNINGSANVISNINGAR GÄLLANDE INDIVIDUELL FÖRTIDSPENSION

Arbetspensionslagarna och folkpensionslagen har 65 år som fast gräns för pensionsåldern. Systemet med en fast pensionsålder har dock visat sig vara mindre lyckat. När en människa åldras försvagas hennes hälsotillstånd och hennes för arbetet värdefulla egenskaper helt individuellt. Någon tydlig och med tanke på hur envar reder sig i sitt arbete lämpligt avpassad åldersgräns för pensionering kan inte påvisas.

Pensionsålderskommittén, som utrett frågan om förnyandet av praxis i fråga om pensionsåldern, föreslog i sitt betänkande år 1983, att nuvarande pensionsålderspraxis skulle kompletteras med tre nya pensionsformer: yrkesbetingad förtidspension, förtida uttag av ålderspension och deltidspension.

Med kommitténs förslag som grund fortsatte beredningsarbetet inom arbetsmarknadsorganisationerna och statsmakten och som resultat av detta antog riksdagen i somras tillägg gällande flexibel pensionering i APL, folkpensionslagen (FPL) och i vissa andra därtill anslutna lagar. Lagändringarna omfattar förtida ålderspension samt individuell förtidspension som ersätter den av kommittén föreslagna yrkesbetingade förtidspensionen.

Individuell förtidspension och förtida ålderspension kan beviljas enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn (APL, KAPL, LFÖPL och FÖPL) och enligt FPL. Lagarna träder i kraft 1.1.1986. Avsikten är deltidspensionen skall införas vid början av år 1987.

En särskild kommitté har tillsatts för att utreda möjligheten att ta i bruk ett flexibelt pensionsålderssystem inom den offentliga sektorn.

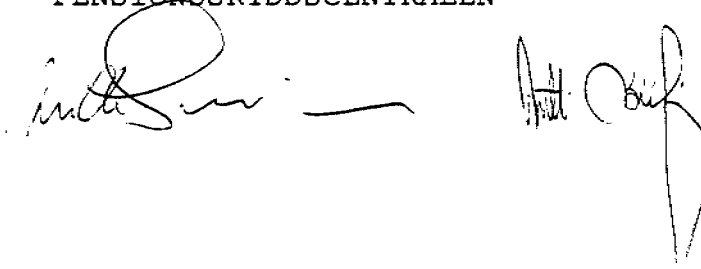
I detta cirkulär ges anvisningar om hur systemet med individuell förtidspension skall förverkligas. Syftet med den individuella förtidspensionen är att utvidga invalidpensionsbegreppet så, att en 55 år fylld förvärvsarbetande försäkrad ges möjlighet att gå i pen-

16.10.1985

2(2)

sion till följd av försvagad hälsa och påfrestande arbete. Tillämpningsanvisningarna gällande den förtida ålderspensionen ges senare.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Two handwritten signatures in black ink. The signature on the left is more fluid and cursive, while the one on the right is more structured and appears to be a full name or title.

INNEHÅLL	Sida
INDIVIDUELL FÖRTIDSPENSION	1
1. Förutsättningarna för att pensionen skall beviljas.	1
1.1. Definition	1
1.2. Faktorer förknippade med pensionsökanden .	2
1.2.1. Alder	2
1.2.2. Sjukdom, lyte eller skada	2
1.2.3. Faktorer förknippade med åldrandet	3
1.3. Faktorer förknippade med arbetet	3
1.3.1. Lång tid i yrket	3
1.3.2. Sökandens arbete och arbetsmiljö	4
1.4. Påfrestning och slitsamhet i arbetet	5
1.5. Helhetsbedömning av nedgången i arbetsför- mågan	6
1.6. Förvärvsarbetet avslutas	7
1.7. Rätt till återstående tid	8
1.8. Jämförelse mellan förutsättningarna för de olika invalidpensionerna	8
2. Ansökan om pension	10
2.1. Allmänt	10
2.2. Pensionsansökningsblanketten och hand- läggningen av den	10
3. Förhandsbeslut	11
3.1. Ansökan om förhandsbeslut	11
3.2. Uppgörande av förhandsbeslut	12
3.3. Förhandsbeslutets giltighet	13
3.4. Pensionsökandens rätt att söka ändring ...	14
4. Avgörande av pensionsansökan	14
4.1. Beslutsfattande pensionsanstalt	14
4.2. Nödvändig tilläggsutredning	14
4.3. Bestämmandet av pensionsfallstidpunkten ...	15
4.4. Pensionens begynnelsestidpunkt	16
4.5. Förhandsanmälningsförfarandet	16
4.6. Uppgörande av slutligt beslut	17
5. Pensionsbeloppet	17
6. Individuell förtidspension i förhållande till dagpenning enligt SFL	18
7. Ändringar i beviljad pension	18
7.1. Ändring av individuell förtidspension till full invalidpension	19
7.2. Ändring av individuell förtidspension till invalidpension i form av delpension	19
7.3. Omvandling av individuell förtidspension till ålderspension	19
8. Övervakning av pensionstagarnas förvärvsinkomster	19
9. Ansvarsfördelning	21
10. Stadgandena i KAPL, LFÖPL och FÖPL	21
11. Ikraftträdande	21

INDIVIDUELL FÖRTIDSPENSION

1. Förutsättningarna för att pensionen skall beviljas

1.1. Definition

Villkoren för beviljande av individuell förtidspension ingår i 4 e § 1 mom. APL:

"Utan hinder av vad som i 4 § 3 mom. och 5 b § 1 mom. stadgas om erhållande av full invalidpension har arbetstagare som fyllt 55 år rätt att få invalidpension i form av individuell förtidspension, om hans arbetsförmåga, med beaktande av sjukdom, lyte eller skada, faktorer förknippade med åldrandet, lång tid i yrket, ett för honom påfrestande och slitsamt arbete samt arbetsförhållandena, varaktigt har nedgått i sådan grad att det inte skäligen kan förutsättas att han skall fortsätta med sitt förvärvsarbete. Ett villkor är dock att arbetstagaren har upphört med sådant förvärvsarbete som avses i lag, pensionsreglemente eller pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. eller att hans förvärvsinkomst per månad för dessa arbeten kan uppskattas bli i genomsnitt mindre än det belopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten. Ett villkor för individuell förtidspension är dessutom att, då den individuella förtidspensionen fastställs, såsom pensionsberättigande tid även kan beaktas den tid som återstår till pensionsåldern, eller motsvarande arbetsförtjänst."

Den individuella förtidspensionen är en form av invalidpension. Enligt definitionen lindras den nuvarande innebörden i begreppet arbetsoförmåga för äldre förvärvsarbetande personer.

De i lagen stadgade villkoren för erhållande av denna pension kan indelas i fyra punkter enligt följande:

- 1 ålder
- 2 avslutat eller minskat förvärvsarbete
- 3 rätt att tillgodoräkna sig återstående tid
- 4 minskad arbetsförmåga med beaktande av

- sjukdom, lyte eller skada
- faktorer förknippade med åldrandet
- påfrestning och slitsamhet som arbetet orsakar hos sökanden
- arbetsmiljön

Utgående från dessa faktorer görs en helhetsbedömning av, om sökandens arbetsförmåga anses ha nedgått varaktigt i sådan grad, att han inte längre skäligen kan förutsättas fortsätta sitt förvärvsarbete. Härvid fästes avseende vid sökandens eget arbete och inte vid eventuellt annat tillbudsstående arbete.

Det centrala är att ställa mot varandra å ena sidan pensionssökandens förmåga att reda sig i arbetet och å andra sidan de krav som arbetet ställer på sökanden. För den skull har förutsättningarna för erhållande av pensionen indelats i två grupper beroende på, om förutsättningarna gäller faktorer förknippade med sökanden eller faktorer förknippade med sökandens förvärvsarbete.

1.2. Faktorer förknippade med pensionssökanden

1.2.1. Alder

Den nedre gränsen för erhållande av individuell förtidspension är 55 år. Pensionen kan beviljas tidigast från ingången av den månad som följer efter det sökanden fyllt 55 år. Däremot kan förhandsbeslut om pensionen ges redan omkring ett halvt år innan sökanden uppnår den fastställda åldern.

1.2.2. Sjukdom, lyte eller skada

Enligt definitionen för individuell förtidspension beaktas sökandens sjukdom, lyte eller skada vid bedömningen av nedgången i pensionssökandens arbetsförmåga. Emedan sökandens arbetsförmåga i relation till kraven i hans förvärvsarbete är av avgörande betydelse vid beviljandet av individuell förtidspension, borde bedömningen utgå från arbetsmedicinska synpunkter. Beviljandet av individuell förtidspension förutsätter att nedgången i sökandens arbetsförmåga är varaktig. För beviljandet av pensionen behövs ett läkarutlåtande (vanligtvis läkarutlåtande B) med en beskrivning av sökandens hälsotillstånd. Av läkarutlåtandet skall framgå de faktorer som kan utgöra grund för bedömningen av sökandens arbetsförmåga. Uppgifter om hälsotillståndet fås förutom från läkarutlåtandet även av sökanden själv och av arbetsgivaren.

I den individuella förtidspensionen är sjukdomen en av de faktorer som inverkar på bedömningen av sökandens arbetsförmåga och på hans möjligheter att reda sig i arbetet. Förutsättning för att individuell förtidspension skall beviljas är inte att sjukdomen skulle ha gjort sökanden arbetsoförmögen i sådan grad som det

krävs för beviljande av full invalidpension eller delinvalidpension.

1.2.3. Faktorer förknippade med åldrandet

En människas hälsotillstånd och hennes för arbetets utförande betydelsefulla egenskaper försvagas ofta med tilltagande ålder. Undersökningar gällande åldrandet liksom även praktiska erfarenheter har visat, att människorna åldras på olika sätt. Så har till exempel en äldre arbetstagare som vant sig vid vissa bestämda miljöförhållanden och arbetsrutiner ofta svårt att anpassa sig till mera genomgripande förändringar i arbetslivet, bland annat till automatisering av arbetet.

De med åldrandet förknippade faktorerna bedöms i relation till den över arbetet givna beskrivningen. Dessa faktorer framgår av läkarutlåtandet, pensionsansökan och av den bedömning som inbegärs av arbetsgivaren.

1.3. Faktorer förknippade med arbetet

1.3.1. Lång tid i yrket

En av förutsättningarna för att individuell förtidspension skall beviljas är det i 4 e § APL nämnda villkoret om lång tid i yrket. Varken av lagen eller av motiveringarna i regeringens proposition framgår det, hur långvarigt förvärvsarbetet måste ha varit före pensioneringen. När långvarigheten i yrket granskas skall sökandens hela arbetshistoria tas till utgångspunkt. Den omständigheten, att allt sökandens förvärvsarbete inte ger rätt till pension, och den omständigheten, enligt vilken lag förvärvsarbetet ger rätt till pension, är utan betydelse. Det som här kommer i fråga, är sökandens förvärvsarbete och endast förvärvsarbetet, medan exempelvis hemarbete lämnas utanför. Förvärvsarbete utomlands jämföras med förvärvsarbete i Finland. Härtill förutsätts att förvärvsarbetet skall ha varit heltidsarbete, varför sommararbeten exempelvis inte fyller kravet på långvarighet i yrket.

Emedan det här är fråga om individuell förtidspension kan någon noggrant utmätt tidsbestämning inte anges för långvarigheten i yrket, utan bedömningen av långvarigheten ingår som en del i helhetsbedömningen av de förutsättningar som föreligger för pensionens beviljande. Individuell förtidspension borde beviljas sådan pensionssökande som har en långvarig och fullödlig arbetshistoria bakom sig. Arbetshistorian

kan omfatta avbrott i förvärvsarbetet till följd av arbetslöshet, sjukledighet eller barnavård, varvid avbrotten inte hindrar att arbetshistorian betraktas som långvarig. Avseende skall i dessa fall fästas vid arbetshistorian i dess helhet.

I regeringens proposition har beträffande långvarigheten i yrket konstaterats, att lång tid i yrket i kombination med sådana följder som anges i definitionen och som uppträtt under denna tid utvisar, att sökanden i allmänhet är i behov av individuell förtpension.

1.3.2. Sökandens arbete och arbetsmiljö

På förmågan att reda sig i arbetet inverkar såväl de individuella egenskaperna hos arbetstagaren som arbetets art och arbetsmiljön. För bedömningen av den påfrestning och den slitsamhet som arbetet orsakar hos sökanden, måste pensionsanstalten få en beskrivning av pensionssökandens arbete. Om arbetsgivaren erbjuder ett mot arbetstagarens yrke motsvarande annat arbete, behövs det en redogörelse både av arbetsgivaren och av arbetstagaren över hur lämpligt arbetet är för sökanden. Likaså kan det vara nödvändigt att av en företagare få en redogörelse över företagarens möjligheter att fortsätta sitt arbete genom en ändring av produktionen, arbetsmiljön eller arbetsfördelningen.

Arbetstagare liksom även företagare kan antingen i sin pensionsansökan eller i en särskild bilaga ge en beskrivning av sitt arbete och sin uppfattning om påfrestningen i sitt arbete. Pensionsanstalten kan även vid behov be arbetsgivaren redogöra för pensionssökandens arbete. För den skull har en särskild blankett uppgjorts (bilaga). Det är inte nödvändigt att använda blanketten, utan pensionsanstalten kan be arbetsgivaren om de behövliga uppgifterna i fri form, till och med per telefon.

I arbetsbeskrivningen skall speciell vikt fästas vid de faktorer som kan tas till grund för bedömningen av den påfrestning och den slitsamhet, dvs. den belastning pensionssökanden utsätts för i sitt arbete. En uttömmande förteckning över alla de omständigheter som inverkar på påfrestningen, slitsamheten och belastningen är omöjlig att ge. Avseende skall dock fästas vid, hur lång och/eller oregelbunden arbetstiden är (fortlöpande skiftarbete, fortlöpande jourtjänst, icke reglerad arbetstid, ständig bundenhet till arbetet i det egna företaget osv.). Den fysiska påfrestningen i arbetet, som skall bedömas utgående från de medicinska

utredningarna, påverkas bland annat av de kroppsliga ansträngningar arbetet kräver, för kroppen besvärliga ställningar i arbetet, krav på flinkhet, vighet och brådska i arbetet, möjligheterna att lätta på arbetsinsatsen, upprepade monotona arbetsuppgifter osv. Som exempel på psykisk påfrestning kan nämnas stort ansvar för arbetets utförande, enformighet, pressande arbetstakt, övervakningsarbeten, besvärlig individuell kundbetjäning, genomgripande förändringar i arbetsmiljön och arbetsrutinerna osv.

När arbetsgivaren sänder in sin redogörelse för sökandens arbetsuppgifter till pensionsanstalten, är det till nytta för bedömningen, om arbetsgivaren kan bifoga en sådan beträffande sökanden uppgjord arbetsplatsutredning som avses i lagen om företagshälsovård (743/81). Motsvarande utredningar finns även för lantbrukslägenheter.

Vid beslut om individuell förtidspension skall även förhållandena i arbetsmiljön beaktas. I de enskilda fallen kan arbetsmiljöns inverkan mätas genom en jämförelse mellan möjligheterna att utföra samma slags arbete under olika arbetsmiljöbetingelser. I begreppet arbetsmiljö ingår i vidsträckt omfattning alla de olika faktorer som har anknytning till den omgivning där arbetet utförs. Speciell vikt skall fästas vid de omständigheter som är av väsentlig betydelse i arbetstagarens eget arbete och som gör det svårare för arbetstagaren än för andra jämnåriga att reda sig i arbetet.

Såväl den fysiska som den psykiska arbetsmiljön skall beaktas. Med den fysiska arbetsmiljön förstås bland annat hur arbetsrummet är beskaffat i fråga om rymlighet, luftväxling, belysning, temperatur, fuktighet, drag, strålning, damm, rök, gas, os, hälsovådliga ämnen, buller, skakningar och lufttryck samt de specialomständigheter som gäller för utomhusarbete. Som exempel på psykisk arbetsmiljö kan nämnas arbetsordning och arbetsrutiner, besvärliga personrelationer beroende på olika omständigheter samt arbete i isolering från andra.

1.4. Påfrestning och slitsamhet i arbetet

Den påfrestning och slitsamhet i arbetet som förutsätts för beviljande av pensionen kan betraktas som faktorer förknippade såväl med pensionssökanden som med själva arbetet.

Syftet med de beskrivande utredningarna över arbetet och arbetsmiljön är dock att visa den påfrestning och den slitsamhet arbetstagaren rent individuellt utsatts för i sitt arbete och inte att påvisa hur påfrestande och slitsamt sökandens arbete som yrke allmänt taget kan klassificeras.

Tungt arbete och hård arbetsmiljö kan ha samband t.ex. med sjukdomar i stöd- och rörelseorganen, med sjukdomar i hjärt- och blodomloppsorganen och andningsorganen samt med allergier. På motsvarande sätt kan psykiskt tungt arbete leda till exempelvis såkallad "utbrändhet".

1.5. Helhetsbedömning av nedgången i arbetsförmågan

När pensionsansökan avgörs, ställs uppgifterna om sökanden (sjukdom, lyte, skada, faktorer förknippade med åldrandet) jämsides med uppgifterna om arbetet (lång tid i yrket, nuvarande arbete, arbetsmiljön). Med dessa faktautredningar som grund bedöms den påfrestning och slitsamhet arbetet orsakat hos sökanden. Vid bedömningen beaktas de individuella skillnader som framträder hos olika människor som utför samma slag av arbete. Utgående från alla dessa faktorer sker sedan bedömningen av nedgången i sökandens arbetsförmåga, dvs. det avgörs om sökandens arbetsförmåga nedgått i sådan grad att sökanden inte längre skäligen kan förutsättas fortsätta sitt förvärvsarbete.

Den individuella förtidspensionen är en ny form av invalidpension. Arbetsförmågan skall ha nedgått varaktigt. Vid helhetsbedömningen skall avseende fästas vid hur sökanden reder sig i sitt arbete och hur han skulle reda sig om han fortsätter att förvärvsarbeta. Med sökandens eget arbete avses hans nuvarande arbete eller annat mot hans yrke svarande och på hans nuvarande arbetsplats tillbudsstående arbete.

De medicinska faktorerna har sin andel i bedömningen av arbetsförmågan i fråga om den individuella förtidspensionen, men med dem jämsställs enligt definitionen även andra på den individuella arbetsförmågan väsentligt inverkan faktorer, dvs. faktorer förknippade med åldrandet, lång tid i yrket, påfrestningar och slitsamhet i arbetet samt arbetsmiljön.

1.6. Förvärvsarbetet avslutas

Förutsättning för att individuell förtidspension skall beviljas är att sökanden nästan helt avstår från förvärvsarbete. För att sökanden skall få denna pension krävs det, att de förvärvsinkomster sökanden har i sådana arbeten som avses i de i 8 § 4 mom. APL nämnda lagarna, pensionsreglementena och pensionsstadgorna inte i genomsnitt per månad kan uppskattas överstiga det i 1 § 1 mom. APL fastslagna gränsbeloppet 689,58 mark (enligt index år 1985). Detta villkor skall uppfyllas både när pensionen beviljas och under hela pensioneringstiden. Löner och arvoden för förtroendeuppdrag är inte sådana inkomster som avses i de i 8 § 4 mom. APL nämnda stadgandena.

Arbetstagarna

Att övervaka att arbetstagare i arbetsförhållande verkligen upphör med eller minskar sitt förvärvsarbete är i det skede då pensionen beviljas i regel inte besvärligt, emedan erhållandet av pensionen i praktiken innebär att arbetsförhållandet avslutas. Innan pensionen beviljas, måste arbetsgivarens anmälan ha erhållits om att arbetsförhållandet har upphört eller att arbetet minskat så att lönen understiger det nämnda gränsbeloppet. Om löneinkomsterna efter arbetsminskningen varierar, skall pensionsanstalten uppskatta den genomsnittliga månadsinkomsten. Pensionsanstalten beviljar pensionen från början av den månad som följer efter det arbetsförhållandet har upphört, om även de övriga förutsättningarna har uppfyllts.

Företagare och lantbruksföretagare

I fråga om företagare måste bevis inskaffas på att företagaren helt eller åtminstone till största delen överfört sina arbetsuppgifter på andra eller också upphört med hela sin företagareverksamhet. Bevis på detta utgör i regel köpe- och gåvobrev samt hyreskontrakt. Emedan förutsättningen för utfående av pensionen är att förvärvsinkomsterna har minskat på fastställt sätt, innebär detta i praktiken att företagarens försäkringsskyldighet upphör och att även FÖPL-försäkringen skall avslutas. Om sökanden inte insänt tillförlitlig utredning, kan det för utredning av ärendet vara skäl att kontakta registermyndighet (handelsregistret) eller lokal myndighet (i näringsanmälningsärenden länsman).

Lantbruksföretagarna har som bevis på att de avträtt från lägenheten eller del av den handlingar motsvarande dem som angivits i fråga om företagarna. En lantbruksföretagare kan dessutom minska sina förvärvsinkomster genom åtgärder av följande slag: Sökanden avstår från förvärvsarbete utanför brukningsenheten, produktionen på brukningsenheten inskränks, en omfördelning av arbetsinsatserna på brukningsenheten genomförs, vilket förutsätter att arbetsinkomsten för någon annan höjs eller att en annan person försäkras, djurbeståndet minskas, växtodlingen ändras, åkrarna lämnas obrukade eller sätts i träda. Här skall beaktas, att en lantbruksföretagare kan använda ett eller flera av dessa sätt eller en kombination av dem när han avstår från förvärvsarbete. Följden av de vidtagna åtgärdernas skall kunna bedömas vara den, att lantbruksföretagarens arbetsinkomst stannar under det angivna gränsbeloppet.

Det förekommer dock fall, då lantbruksföretagarens arbetsinkomst redan från allra första början stannat under det i 1 § 1 mom. APL fastställda gränsbeloppet. För sådana företagare avgörs ärendet utgående från de övriga förutsättningarna än avslutat eller minskat förvärvsarbete. När den beslutsfattande pensionsanstalten är en annan än Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, skall utlåtande av LPA inbegäras innan det slutliga beslutet fattas.

Vidare måste beaktas, att en lantbruksföretagare, vars LFÖPL-arbetsinkomst stannar under det ovan nämnda gränsbeloppet, kan ha haft exempelvis KAPL-inkomster. Om lantbruksföretagaren avstår från KAPL-arbetena är detta tillräckligt för att pension skall kunna beviljas.

1.7. Rätt till återstående tid

Meningen är att övergången från förvärvslivet till pensionering med individuell förtidspension skall ske direkt. Därför förutsätts det att pensionssökanden har rätt till heleffektiv pension enligt APL, KAPL, LFÖPL och FÜPL. Rätten att tillgodoräkna sig den återstående tiden bestäms i regel enligt pensionsfallstidpunkten (6 § 3 mom. APL och 7 § 1 mom. KAPL). Se utförligare om pensionsfallstidpunkten i punkt 4.3.

1.8. Jämförelse mellan förutsättningarna för de olika invalidpensionerna

Den som med försämrad arbetsförmåga deltar i förvärvslivet har i princip möjlighet att ansöka om full invalidpension, delpension eller individuell förtidspen-

sion. Ett alternativ kan även vara ansökan om pension enligt lagen om förtidspension för frontveteraner (FrvFPL).

Full invalidpension bör övervägas om den nedsättande verkan sjukdom, lyte eller skada har på arbetsförmågan är betydande (mao. om sökanden anses vara arbetsoförmögen i traditionell mening). Härutöver skall det övervägas om sökanden förmår skaffa sig förvärvsinkomster med sådant tillbudsstående arbete som han med beaktande av de i lagen angivna sociala faktorerna skäligen kan förutsättas orka utföra. Full invalidpension kan beviljas för viss tid eller tillsvidare.

Invalidpension i form av delpension är avsedd närmast för dem som fortfarande förvärvsarbetar trots att arbetsförmågan gått ner. Gränsen mellan full invalidpension och delinvalidpension dras då utgående ifrån, i vilken mån sökanden har förvärvsinkomster efter det han blivit arbetsoförmögen. Delpensioner har dock i praktiken beviljats även sådana som redan slutat förvärvsarbete, emedan det inte alltid kan klarläggas, att sökanden inte skulle orka fortsätta att förvärvsarbete åtminstone på deltid om han sökte sig ut i förvärvslivet. Att besluta om företagares rätt till pension utgående från det arbete företagaren alltjämt utför är inte lätt, emedan en tillförlitlig bild av företagarens fortsatta förvärvsarbete är svår att få. För den skull baserar sig avgörandet i dessa fall ofta på uppgifterna om företagaren i läkarutlåtandet. På samma sätt som full invalidpension kan även delpensionen beviljas antingen för viss tid eller tillsvidare.

När individuell förtidspension beviljas skall sjukdom, skada eller lyte, med åldrandet förknippade faktorer, lång tid i yrket, påfrestningar och slitsamhet i yrket samt arbetsmiljön beaktas. Om sökandens arbetsförmåga på grund av alla dessa faktorer har nedgått i sådan grad, att sökanden inte skäligen kan förutsättas orka fortsätta sitt förvärvsarbete beviljas individuell förtidspension tillsvidare. Pensionen kan inte beviljas för viss tid.

Vid övervägningar mellan de olika pensionsformerna skall därför avseende fästas bland annat vid hur långt sjukdomen framskridit och hur varaktig den är samt vid sökandens återstående arbetsförmåga. Full invalidpension och delinvalidpension skiljer sig från den individuella förtidspensionen däri, att i de förstnämnda pensionerna intar sjukdomen en mera framträdande plats samt att skälighetsprövningen av den återstående

arbetsförmågan sker på annat sätt. Det avgörande i fråga om full invalidpension och delinvalidpension är, att sökandens arbetsförmåga bedöms i relation till allt det tillbudsstående arbete som med beaktande av de sociala omständigheterna anses lämpligt för sökanden. I fråga om den individuella förtidspensionen betonas den varaktiga nedgången i sökandens arbetsförmåga i relation till sökandens eget arbete. Därtill är de gränser som stadgats för förvärvsinkomster under pensioneringstiden för den som får individuell förtidspension snävare än de tidigare gränserna. Om förutsättningarna uppfylls, borde sökanden beviljas full invalidpension utom i de fall då sökanden efter att ha fått förhandsbeslut uttryckligen önskar få individuell förtidspension.

Här bör påpekas, att i fråga om den individuella förtidspensionen iakttas i tillämpliga delar de stadganden som gäller för full invalidpension, om inte annat uttryckligen är stadgat.

2. Ansökan om pension

2.1. Allmänt

Arbetstagare och företagare skall i pensionsansökningskedet ges vägledning i, vilken pension det är ändamålsenligt att ansöka om, ifall förutsättningarna för erhållande av pension ser ut att uppfyllas för sökanden i fråga om fler än en pension. En pensionsansökan som ifyllts omsorgsfullt leder självfallet till att pensionsanstaltens avgörande kan ske snabbare.

2.2. Pensionsansökningsblanketten och handläggningen av den

Till följd av stadgandena om individuell förtidspension har en ny pensionsansökningsblankett uppgjorts. Blanketten jämte anvisningar för dess ifyllande distribueras under oktober månad. Blanketten används för ansökan om invalidpension, arbetslöshetspension och förhandsbeslut om individuell förtidspension samt för ansökan om såväl förhandsbeslut som slutligt beslut om förtidspension för frontveteraner.

Den som ansöker om pension på grund av arbetsoförmåga skall på blanketten ange, om han ansöker om invalidpension eller om förhandsbeslut om individuell förtidspension. För ansökan om en invalidpension är handläggningsordningen vid avgörandet följande: full invalidpension, individuell förtidspension, delpension.

Om sökanden på blanketten kryssat för rutan avseende invalidpension, kan pensionsanstalten även handlägga ärendet som en ansökan om individuell förtidspension om anstalten anser, att sökanden inte har rätt till full invalidpension. Om sökanden intjänat pension även inom den offentliga sektorn, måste pensionsanstalten likväl meddela sökanden, att de inom den offentliga sektorn intjänade fribreven inte ger rätt till pension när individuell förtidspension beviljas.

Om sökanden har kryssat för rutan gällande förhandsbeslut om individuell förtidspension, kan pensionsanstalten med sökandens samtycke ge ett slutligt beslut om det av de handlingar som fogats till pensionsansökan framgår, att sökanden redan slutat förvärvsarbete.

I oklara och tolkningsbara fall skall pensionsanstalten efter möjlighet och behov höra och anvisa sökanden att ansöka om den form av invalidpension som sökanden på grund av de inlämnade uppgifterna förefaller vara berättigad att få. Samma förfarande skall även iakttas då sökanden angivit att ansökan avser förtidspension för frontveteraner.

Utöver fälten för de sedvanliga uppgifter har på ansökningsblanketten även reserverats ett särskilt fält, där sökanden kan beskriva sina arbetsuppgifter, påfrestningen i arbetet och arbetsmiljöförhållandena. Vid behov kan en särskild bilaga fogas till ansökningsblanketten. Även genom att besvara de mer än hittills detaljerade frågorna på blanketten kan sökanden framföra sin egen uppfattning om sin arbetsförmåga. Därtill kan sökanden redogöra för eventuella omändringar i arbetsuppgifterna och för orsakerna till ändringarna. Till vägledning vid avgörandet av pensionsansökan har på blanketten reserverats ett fält för uppgifter om sökandens dagpenning enligt sjukförsäkringslagen.

Anvisningar gällande delning av pensionsansökan ges i det cirkulär som handlar om datatrafiken.

3. Förhandsbeslut

3.1. Ansökan om förhandsbeslut

Enligt 4 e § 4 mom. APL har sökanden rätt att få förhandsbeslut om sina övriga förutsättningar än avslutat förvärvsarbete för att få individuell förtidspension. Ansökan om förhandsbeslut är ändamålsenlig med tanke på att sökanden inte skall behöva avbryta sitt arbetsförhållande innan han är säker på att förtidspensionen

kommer att beviljas. Systemet med förhandsbeslutet är att i förväg ge sökanden besked om hans rätt till pensionen samt tid att bereda sig för pensioneringen.

Ansökan om förhandsbesked kan även den göra som ännu inte har fyllt 55 år. Förhandsbeslutet är bindande för pensionsanstalten, om den på beslutet baserade pensionsansökan inlämnas inom sex månader från det förhandsbeslutet vunnit laga kraft. Därför är helt i enlighet med syftet att ansökan om förhandsbeslut inlämnas tidigast omkring ett halvt år innan sökanden uppnår den nedre åldersgränsen. Det skall här observeras, att sökanden har rätt att ansöka om förhandsbeslut fastän han redan skulle ha upphört att förvärvsarbeta.

För ansökan om förhandsbeslut används pensionsansökningsblanketten, över vars innehåll och användning redogörelse ingår i punkt 2.2.

3.2. Uppgörande av förhandsbeslut

Pensionsanstalten skall utfärda förhandsbeslut om sökandens rätt till individuell förtidspension. Av förhandsbeslutet skall framgå personuppgifterna, den dag då beslutet givits och då det postats samt den dag då pensionsansökan gjorts anhängig. I övrigt får förhandsbeslutet utformas så som varje pensionsanstalt finner det lämpligast.

Om pensionsanstalten anser, att sökanden har rätt till individuell förtidspension, ger anstalten ett beviljande förhandsbeslut i ärendet. I beslutet skall meddelas, att sökanden för att få ut pensionen måste avstå från förvärvsarbete i sådan grad, att sökandens återstående förvärvsinkomst kan uppskattas uppgå till i genomsnitt högst det i 1 § 1 mom. APL avsedda beloppet. I beslutet skall även anges den dag fram till vilken beslutet är bindande för pensionsanstalten. Datum för denna dag fås på så sätt, att till postningsdagen adderas sju dagar (postningstiden), trettio dagar (besvärstiden) och sex månader (giltighetstiden). Till anvisning för förhandsbeslutets mottagare kan meddelas, att mottagaren skall skriftligen meddela pensionsanstalten om att han har upphört förvärvsarbeta, varvid detta skriftliga meddelande betraktas som pensionsansökan. För meddelandet har uppgjorts en särskild blankett (bilaga) som kan sändas till sökanden samtidigt med förhandsbeslutet.

Till ett beviljande förhandsbeslut borde fogas en förhandsberäkning av pensionsbeloppet. Ändring kan

inte sökas i beräkningen. I beräkningen borde därför anges, att det här inte är fråga om en slutlig uträkning utan om ett beräknat belopp, som kan ändras när det slutliga beslutet ges.

Beroende på situationen i övrigt borde i förhandsbeslutet besked ges om, att pensionssökanden utan hinder av förhandsbeslutet senare kan ansöka om att få full invalidpension eller delpension i stället för individuell förtidspension.

Om sökanden får dagpenning enligt SFL men primärtid inte har fastställts, borde pensionsanstalten ge förhandsbeslut med anledning av ansökan. Om primärtid har fastställts och sökandens sjukdom inte verkar att vara av kortvarig art, borde ärendet genom diskussioner med pensionssökanden skötas så, att ansökan ändras till att avse full invalidpension och handläggas i enlighet med detta. Förhandsbeslut om rätten till individuell förtidspension måste dock ges, om sökanden ovillkorligen önskar ett sådan beslut. Förhandsbeslutet till trots kan full invalidpension beviljas i ett senare skede.

Om sökanden inte har rätt till individuell förtidspension, borde pensionsanstalten motivera sitt avslagsbeslut. Redogörelse för motiveringen av pensionsbeslut ingår i Pensionsskyddscentralens cirkulär 20/84.

3.3. Förhandsbeslutets giltighet

Enligt sista meningen i 4 e § 4 mom. APL är förhandsbeslutet bindande för pensionsanstalten om en på beslutet baserad pensionsansökan inlämnas inom sex månader från det beslutet vunnit laga kraft. Detta gäller endast beviljande förhandsbeslut. Självfallet föreligger det inte hinder för pensionsanstalten att iaktta och tillämpa sitt förhandsbeslut även efter det den föreskrivna tidsfristen om sex månader gått till ända.

Ett nekande avgörande av pensionsanstalten vinner inte rättskraft i den betydelsen, att avgörandet skulle vara bindande för pensionsanstalten även i de fall, då en arbetstagare efter att ha fått ett avslagsbeslut ansöker om pension med inlämnande av ny tilläggsutredning. På samma sätt kan ny ansökan om förhandsbeslut alltid anhängiggöras trots ett tidigare avslagsbeslut.

Giltigheten hos ett beviljande förhandsbeslut innebär, att pensionsanstalten måste bevilja pensionen om sökanden har avstått från sitt förvärvsarbete på tidi-

gare redogjort sätt och meddelande om detta insänds inom sex månader från det förhandsbeslutet vunnit laga kraft.

I dessa fall prövar pensionsanstalten inte längre de övriga förutsättningarna för erhållande av pensionen utan endast frågan om förvärvsarbetet har upphört helt eller minskat. Tidsfristen om sex månader har fastställts närmast av den orsaken, att några förändringar i förutsättningarna för erhållande av pensionen under denna tid i allmänhet inte är att vänta, och den slutliga pensionen kan då beviljas den som är till pensionen berättigad.

3.4. Pensionssökandens rätt att söka ändring

Enligt lagen kan ändring även sökas i förhandsbeslut. Som medel för ändringsansökan används enligt stadgandena i 21 § APL besvär, vilket betyder att besväransvisning alltid måste medfölja beslutet. Första besvärinstans är pensionsnämnden, över vars beslut besvär kan anföras vidare hos försäkringsdomstolen. I detta avseende skiljer sig FrvFPL:s förhandsbeslut från förhandsbeslutet om individuell förtidspension, emedan ändring i FrvFPL:s förhandsbeslut söks direkt hos försäkringsdomstolen.

4. Avgörande av pensionsansökan

4.1. Beslutsfattande pensionsanstalt

Pensionsansökan avgörs enligt huvudregeln av den pensionsanstalt till vars verksamhetskrets sökanden sist hörde innan pensionsfallet inträffade. Hur pensionsfallet bestäms klargörs i punkt 4.3.

Noggrannare redogörelse för beslutsfattande pensionsanstalt ingår i PSC:s cirkulär 20/84.

I de flesta fall är det samma pensionsanstalt som ger såväl förhandsbeslut som slutligt beslut. I praktiken torde det dock förekomma sådana fall, då den som fått ett beviljande förhandsbeslut flyttar över till ett nytt fyra månader pågående arbetsförhållande. I dessa fall kan pensionsanstalterna överväga om begränsningsstadgandet i 4 § 4 mom. APL skall tillämpas på det förvärvsarbete som börjat efter förhandsbeslutet.

4.2. Nödvändig tilläggsutredning

Största delen av dessa fall kan avgöras med den utredning som ges i ansökan. I vissa situationer kan dock

tilläggsutredning behövas. Skyldigheten att skaffa tilläggsutredning faller både på sökanden och på pensionsanstalten. Mest ändamålsenligt är det att sökanden insänder de tilläggsutredningar som han med hänsyn till ärendets art har lättare att skaffa. Sådan utredning är till exempel uppgifterna om att sökanden upphört eller inskränkt sin företagsverksamhet. Pensionsanstalten skaffar i sin tur de tilläggsutredningar som det rimligen inte kan åläggas pensionssökanden att skaffa.

Behovet av tilläggsutredningar hänför sig lika väl till medicinska utredningar som till utredningar om sökandens arbete. Medicinska utredningar kan inbegäras från företagens företagshälsovårdsstationer, där även uppgifter om sökandens arbete finns att få, men även utlåtanden av specialistläkare kan komma i fråga.

Beträffande anskaffande av tilläggsutredning hänvisas till cirkulär 20/84.

Liksom i andra invalidpensionsärenden ger Konsultativa kommissionen för invaliditetsärenden rekommendationer även i tolkningsfrågor gällande individuell förtidspension. För att en enhetlig avgörandepraxis skall uppnås borde gränfallen överstyras till handläggning vid kommissionen. Redogörelse för kommissionens sammansättning och verksamhet ingår i cirkulär 20/84.

4.3. Bestämmandet av pensionsfallstidpunkten

Som tidpunkt för pensionsfallet betraktas den dag då förutsättningarna gällande 55 års ålder, nedgången i arbetsförmågan och avslutandet av förvärvsarbetet har uppfyllts. I regel torde pensionsfallet inträffa den dag då förvärvsarbetet avslutas eller då sökanden minskar sitt förvärvsarbete i den omfattning lagen kräver, emedan sökanden oftast redan tidigare har uppfyllt de övriga förutsättningarna för erhållande av pensionen. Dagpenning som utbetalas på grund av arbetslöshet eller sjukdom inverkar inte på när pensionsfallet inträffat. När den sista arbetsdagen bestäms, iakttas i tillämpliga delar 2 § 2 mom. 1 meningen APL. Om sökanden slutat arbeta men därefter får lön för sjuktid, anses pensionsfallet ha inträffat då, när utbetalningen av sjuktidslönen upphör.

I lagens ikraftträdelseskede tillämpas anvisningarna i punkt 11.

4.4. Pensionens begynnelsestidpunkt

I enlighet med 4 d § 3 mom. APL utbetalas den individuella förtidspensionen från början av den månad som följer efter pensionsfallsdagen, likväl inte retroaktivt för längre tid än ett år räknat från den månad som följer efter pensionsansökan. I motsats till vad fallet i regel är i fråga om full invalidpension iakttas i fråga om den individuella förtidspensionen ingen primärtid enligt SFL. Om ansökan avser förhandsbeslut räknas ett års tiden bakåt från det ansökan om förhandsbeslutet anhängiggjorts.

I 4 e § 3 mom. APL sägs "Invalidpension som beviljats i form av delpension ändras på ansökan av pensionstagararen till individuell förtidspension från ingången av månaden närmast efter den månad under vilken de i 1 mom. stadgade villkoren har uppfyllts beträffande honom, dock inte retroaktivt för längre tid än sex månader före ingången av den månad som följer på ansökan."

4.5. Förhandsanmälningsförfarandet

Även i folkpensionslagen (FPL) har intagits stadganden om individuell förtidspension. Definitionerna i APL och FPL av den individuella förtidspensionen är i det närmaste likalydande. Då avsikten är att arbetspensionssystemets och folkpensionssystemets avgöranden gällande samma sökande helst skall vara samstämmiga, kommer förhandsanmälningsförfarandet att omfatta även avgörandena om individuell förtidspension.

När antingen en arbetspensionsanstalt eller Folkpensionsanstalten för egen del avgjort en ansökan sänder anstalten en förhandsanmälan om sitt avgörande via Pensionsskyddscentralen på samma sätt som i fråga om invalidpensionerna. Jämförelsetiden är en månad. Den korta jämförelsetiden motiveras med att sökanden i regel inte får dagpenning enligt SFL. Om förlängning av jämförelsetiden behövs för anskaffande av tilläggsutredning borde anstalterna i samråd komma överens om förlängningen. Svar på anmälan ges och förhandlingar förs i övrigt på samma sätt som i fråga om invalidpensionerna.

Noggrannare anvisningar om förhandsanmälningsförfarandet ges i det cirkulär som handlar om datatrafiken.

4.6. Uppgörande av slutligt beslut

I cirkulär 20/84 har i detalj redogjorts för uppgörande av beslut, för dess innehåll, motivering och delgivning samt för ändringssökande. Anvisningarna i cirkuläret skall tillämpas även i fråga om individuell förtidspension.

I förtidspensionsbeslutet skall dessutom redogöras för pensionstagarens skyldighet att meddela pensionsanstalten om förvärvsarbete som pensionstagaren påbörjat samt för den omständigheten, att pensionen indras om pensionstagarens förvärvsinkomster överstiger det i 1 § 1 mom. 2 punkten APL angivna beloppet.

5. Pensionsbeloppet

Den individuella förtidspension är lika stor som full invalidpension. Vid uträkning av pensionen beaktas den återstående tiden från pensionsfallsdagen fram till pensionsåldern.

Vid tillämpning av begränsningsstadgandet i 4 § 4 mom. APL skall enligt stadgandet den dag då arbetsoförmågan inträdde fastställas. När individuell förtidspension beviljas fastställs pensionsfallsdagen på det sätt som angivits i punkt 4.3. och enligt vilket pensionsfallsdagen i allmänhet är den sista arbetsdagen. Denna pensionsfallsdag jämförs med den i 4 § 4 mom. APL avsedda dagen för arbetsoförmågans inträde.

I 6 § 4 mom. APL ingår ett stadgande om beviljande av invalidpension på samma grunder som tidigare. Detta stadgande kan tillämpas såväl när full invalidpension eller delinvalidpension har indragits (för att arbetsförmågan återvunnits) som när individuell förtidspension har indragits för att förvärvsinkomsterna överstigit gränsbeloppet och när därefter ny pension beviljas i form av individuell förtidspension. Det här anförda gäller även de fall då andra invalidpensioner beviljas efter en individuell förtidspension.

Registrerade tilläggsförmåner bestäms i allmänhet på samma sätt som invalidpensionerna.

Inom den offentliga sektorn intjänade fribrev följer inte med när individuell förtidspension beviljas, emedan denna pension inte ingår i den offentliga sektorns pensionslagar. Om en person samtidigt är anställd inom den offentliga och inom den privata sektorn är han tvungen att lämna sitt förvärvsarbete inom den offentliga sektorn till följd av kravet på

att förvärvsarbetet skall upphöra eller åtminstone minskas, fastän ingen individuell förtidspension beviljas inom den offentliga sektorn.

6. Individuell förtidspension i förhållande till dagpenning enligt SFL

Enligt 19 § 6 mom. SFL har försäkrad, som får i folkpensionslagen eller arbetspensionslagarna avsedd individuell förtidspension, inte rätt till dagpenning för den tid pension utbetalas.

Individuell förtidspension beviljas från början av den månad som följer efter pensionsfallsdagen, likväl för högst ett år retroaktivt. Om förtidspensionen beviljas retroaktivt, skall av pensionen till sjukförsäkringsfonden betalas den del som motsvarar den i enlighet med SFL utbetalade dagpenningen för samma tid.

Beträffande innehållande av retroaktiv pension, utfärdande av beslutet samt redovisningar gäller samma föreskrifter som beträffande full invalidpension givits i cirkulär 3/75 och 33/81. För att förkorta handläggningstiden och för att undvika onödigt innehållande av retroaktiv pension kan pensionsanstalten per telefon kontakta Folkpensionsanstaltens lokalbyrå med en förfrågan om utbetald dagpenning på samma sätt som i fråga om invalidpensionerna.

Invalidpension som beviljats i form av delpension kan enligt 4 § 3 mom. APL ändras till individuell förtidspension från början av den månad som följer efter det förutsättningarna för erhållande av pensionen har uppfyllts. Om den individuella förtidspensionen i dessa fall beviljas retroaktivt för sådan tid vilken pensionstagaren har fått i SFL avsedd dagpenning, betalas den mot dagpenningen svarande delen av pensionen till sjukförsäkringsfonden.

7. Ändringar i beviljad pension

När individuell förtidspension har beviljats, kan pensionsbeloppet ändras vid fråga om barntillägg och samordning. Om pensionstagaren skaffar sig förvärvsinkomster, är det kanske nödvändigt att överväga om den individuella förtidspensionen skall ändras till delinvalidpension eller inte. Har hälsotillståndet förändrats kan en ändring av förtidspensionen till full invalidpension komma i fråga.

7.1. Ändring av individuell förtidspension till full invalidpension

Den sjukdom en pensionstagare med individuell förtidspension lider av kan förvärras så, att pensionstagaren ansöker om ändring av sin förtidspension till full invalidpension. I sådana fall skall pensionsanstalten upplysa sökanden om, att en ändring av pensionen inte beträffande APL, KAPL, FÖPL och LFÖPL inverkar på pensionsbeloppet. En ändring av individuell förtidspension till full invalidpension kan däremot vara av betydelse med tanke på pensionerna från den offentliga sektorn och eventuella förmåner från annat håll, i den mån beviljandet av dessa är anknutna till att full invalidpension beviljas enligt APL. Om sökanden exempelvis av dessa orsaker ovillkorligen önskar ansöka om full invalidpension skall pensionen beviljas förutsatt att förutsättningarna för ett beviljande föreligger.

7.2. Ändring av individuell förtidspension till invalidpension i form av delpension

Om pensionstagarens förvärvsinkomster överstiger det i lagen fastställda gränobeloppet och pensionstagaren har för avsikt att fortsätta sitt förvärvsarbete, kan på ansökan därom en ändring av den individuella förtidspensionen till delpension aktualiseras. Som bilaga till ändringsansökan skall medfölja ett läkarutlåtande över pensionstagarens nuvarande hälsotillstånd.

7.3. Omvandling av individuell förtidspension till ålderspension

Individuell förtidspension omvandlas till ålderspension när pensionstagaren uppnår pensionsåldern. Pensionsbeloppet skall kontrolleras såsom fallet i regel är vid omvandlingen till ålderspension om begränsningsstadgandet har tillämpats på någon förvärvsverksamhet när den individuella förtidspensionen beviljades. Denna förvärvsverksamhet skall då beaktas vid uträkning av ålderspensionsbeloppet.

8. Övervakning av pensionstagarnas förvärvsinkomster

Enligt 4 e § 2 mom. APL indras den invalidpension som beviljats i form av individuell förtidspension när pensionstagaren inte längre uppfyller de i 1 mom. fastställda förutsättningarna för erhållande av pensionen. I praktiken innebär detta, att övervakningen av pensionstagarna inriktas på en övervakning av pensionstagarnas förvärvsarbete. Den för den individuella förtidspensionen angivna indragningsgrunden, som är

fast anknuten till ett noggrant angivet gränsbelopp för förvärvsinkomsten, avviker från den vanliga för de övriga invalidpensionerna, för vilka indragningen kan basera sig på en tämligen fri prövning (Jfr. likväl FrvFPL).

I 12 § APF planeras en ändring, enligt vilken en invalidpensionstagare åläggs att meddela pensionsanstalten sådana förändringar som inverkar på förutsättningarna för erhållande av invalidpension. I fråga om den individuella förtidspensionen innebär detta närmast, att pensionstagaren åläggs meddela pensionsanstalten att han börjar förvärvsarbete, om förvärvsinkomsten av detta eller dessa arbeten sammanlagt är minst lika stor som det i 1 § 1 mom. APL fastställda beloppet.

Pensionsskyddscentralen följer med pensionstagarnas förvärvsarbete utgående från de anmälningar som inkommer till arbetsförhållanderegistret. Pensionsskyddscentralen sänder registerutdrag med uppgifterna om förvärvsarbetet till pensionsanstalterna en gång i veckan omedelbart efter det uppgifterna inregistrerats. Vid en anmälan om att ett arbetsförhållande har börjat finns det i registret inga uppgifter om lönen. Pensionsanstalten skall då innan andra åtgärder vidtas hos den pensionsanstalt där arbetsförhållandet är försäkrat eller hos arbetsgivaren göra en förfrågan om lönebeloppet. Pensionsskyddscentralen sänder på motsvarande sätt meddelande när KAPL-redovisningar över det fastställda gränsbeloppet har inregistrerats. Meddelande ges även om inregistrerat arbets- eller tjänsteförhållande eller eventuell företagarperiod.

Pensionsskyddscentralens register kan i regel inte användas som grund för förmedlingen av uppgifter om lantbruksföretagares och andra företagares förvärvsverksamhet. Övervakningen av företagarnas förvärvsinkomster ankommer därför i första hand på pensionsanstalterna. För övervakningen kan skatteuppgifter användas. Sålunda utreds vid Pensionsskyddscentralen möjligheterna att för detta ändamål utnyttja de uppgifter som fås av beskattaren och som anskaffas för den egentliga FÖPL-övervakningen.

Till övriga delar tillämpas på övervakningen av förtidspensionstagarna de anvisningar som ges i cirkulär 20/84.

När pensionen indras skall 15 § 1 mom APF beaktas. Enligt detta moment upphör utbetalningen av pensionen närmast följande möjliga förfallodag. Ordalydelsen i APF leder till att återindrivning i samband med indragning av pensionen inte är möjlig.

9. Ansvarsfördelning

Den individuella förtidspensionen bekostas på samma sätt som full invalidpension.

10. Stadgandena i KAPL, LFÖPL och FÖPL

I 4 a § KAPL ingår samma stadganden som i 4 e § APL om förutsättningarna för beviljande av individuell förtidspension. I 5 § 3 mom. KAPL ingår det mot 5 b § 1 mom. APL svarande stadgandet om, att den individuella förtidspension till sitt belopp beviljas som full invalidpension.

I 6 och 19 §§ LFÖPL samt i 5 och 17 §§ FÖPL ingår stadganden med hänvisning till APL:s stadganden om individuell förtidspension.

11. Ikraftträdande

Stadgandena om individuell förtidspension träder i kraft 1.1.1986. I ikraftträdelsestadgandet har dessutom bestämts, att då rätt till individuell förtidspension fastställs, beaktas även sådan avgång från förvärvsarbete som skett före lagens ikraftträdande. Vid bestämmandet av pensionen räknas den återstående tiden från 1.1.1986 fram till pensionsåldern.

Individuell förtidspension kan beviljas från 1.1.1986 om alla förutsättningar för dess beviljande är för handen 31.12.1985.

Delinvalidpension som börjat före 1.1.1986 kan ändras till individuell förtidspension. Förutsättningen är enligt 4 e § 1 mom. APL att förvärvsarbetet avslutas och att rätt till s.k. återstående tid föreligger. I fråga om dem som får delinvalidpension förutsätter inte lagen, att rätten till återstående tid skall anslutas till avslutandet av det sista förvärvsarbetet. De har å andra sidan rätt att räkna sig till godo den återstående tiden i anslutning till det förvärvsarbete de hade före pensioneringen med delpension. Det förutsätts dock att deras förvärvsarbete under tiden med delpension har upphört tidigast ett år före lagens ikraftträdande, emedan den individuella förtidspensionen är avsedd för dem som går i pension direkt från arbetslivet.

Förhandsbeslut och slutligt beslut om individuell förtidspension kan ges redan innan lagen träder i kraft.

Nr 666

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

Given i Nådendal den 26 juli 1985

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/61) 4 § 2 mom., 4 d § 2 och 4 mom., 5 § 2 mom., 5 b § 1 mom., 6 § 1 mom., 7 a § 1 mom. och 8 § 1 mom.,

dessas lagrum sådana de lyder, 4 § 2 mom. i lag av den 6 juni 1974 (454/74), 4 d § 2 och 4 mom. i lag av den 26 juni 1981 (472/81), 5 § 2 mom. i lag av den 28 juli 1978 (593/78), 5 b § 1 mom. i lag av den 20 september 1974 (749/74), 6 § 1 mom. och 7 a § 1 mom. i lag av den 29 december 1972 (934/72) samt 8 § 1 mom. i lag av den 4 mars 1983 (255/83), och

fogas till lagen en ny 4 e § samt till 5 §, sådan den lyder i nämnda lag av den 28 juli 1978, nya 3—5 mom. som följer:

4 §

Rätt till ålderspension tillkommer arbetstagare sedan han fyllt 65 år, under förutsättning att han inte längre står i arbetsförhållande som omfattas av denna lag. Pensionen beviljas från ingången av månaden efter det rätten att erhålla pension uppkommit, likväl tidigast från ingången av den månad som närmast följer efter pensionsansökan. Om pension söks inom tre månader från arbetsförhållandets upphörande, beviljas pensionen likväl från ingången av den månad som närmast följer efter det arbetsförhållandet upphörde. På ansökan beviljas ålderspension i förtid innan arbetstagaren fyllt 65 år, dock tidigast från ingången av månaden efter den under vilken han fyllt 60 år. Pensionen beviljas härvid minskad på det sätt som stadgas i 5 § 4 och 5 mom. På förtida ålderspension tillämpas i övrigt vad som i detta moment stadgas om ålderspension.

4 d §

Utan hinder av vad som stadgas i 1 mom. skall full invalidpension betalas i enlighet med 4 § 3 mom., om pensionsansökan gjorts innan dagpenning enligt sjukförsäkringslagen betalats för de i 1 mom. nämnda 150 första betalningsdagarna eller om invalidpension beviljas i form av individuell förtidspension som avses i 4 e §. Härvid förutsätts likväl för betalning av full invalidpen-

sion att före utgången av den kalendermånad som följer efter pensionsansökan eller, om under denna tid ansökts om dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, före utgången av den kalendermånad som följer efter ansökan inte beviljats sådan dagpenning, som skall betalas för minst en månad utan avbrott och som hänför sig till tiden efter arbetsoförmågans inträde eller, såvida dagpenningsansökan som hänför sig till denna tid avslagits, till tiden efter avslaget.

Beviljas full invalidpension retroaktivt enligt 1 mom., skall pensionen betalas till sjukförsäkringsfonden till den del den motsvarar för samma tid utbetald dagpenning enligt sjukförsäkringslagen. På samma sätt skall förfaras om invalidpension beviljas retroaktivt såsom individuell förtidspension.

4 e §

Utan hinder av vad som i 4 § 3 mom. och 5 b § 1 mom. stadgas om erhållande av full invalidpension har arbetstagare som fyllt 55 år rätt att få invalidpension i form av individuell förtidspension, om hans arbetsförmåga, med beaktande av sjukdom, lyte eller skada, faktorer förknippade med åldrandet, lång tid i yrket, ett för honom påfrestande och slitsamt arbete samt arbetsförhållandena, varaktigt har nedgått i sådan grad att det inte skäligen kan förutsättas att han skall fortsätta med sitt förvärvsarbete. Ett

villkor är dock att arbetstagaren har upphört med sådant förvärsarbete som avses i lag, pensionsreglemente eller pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. eller att hans förvärsinkomst per månad för dessa arbeten kan uppskattas bli i genomsnitt mindre än det belopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten. Ett villkor för individuell förtidspension är dessutom att, då den individuella förtidspensionen fastställs, såsom pensionsberättigande tid även kan beaktas den tid som återstår till pensionsåldern, eller motsvarande arbetsför-tjänst.

Invaldpension som beviljats i form av individuell förtidspension indras, om pensionstagaren inte längre uppfyller de i 1 mom. stadgade villkoren för pension. I övrigt gäller om pensionen i tillämpliga delar vad som stadgas om full invaldpension.

Invaldpension som beviljats i form av delpension ändras på ansökan av pensionstagaren till individuell förtidspension från ingången av månaden närmast efter den månad under vilken de i 1 mom. stadgade villkoren har uppfyllts beträffande honom, dock inte retroaktivt för längre tid än sex månader före ingången av den månad som följer på ansökan.

Arbetstagaren har rätt till förhandsbeslut om huruvida han uppfyller de i 1 mom. första eller sista meningen nämnda villkoren för pension. Ändring i beslutet får sökas på det sätt som stadgas i 21 §. Förhandsbeslutet är bindande för pensionsanstalten, om därpå grundad ansökan om pension görs inom sex månader från det beslutet vann laga kraft.

Pensionens belopp

5 §

Ålderspensionen är lika stor som den invaldpension enligt denna lag som skulle ha beviljats arbetstagaren, om han hade blivit i så hög grad arbetsoförmögen den sista dagen av det kalenderår under vilket han fyllde 63 år att han haft rätt till invaldpension. När invaldpension, i fråga om vilken den till grund liggande arbetsoförmågan begynt före utgången av det år då arbetstagaren fyllde 63 år, ändras till ålderspension, föranleder detta inte justering av pensionens belopp, om inte den till pension berättigande tiden förlängs till följd av nämnda ändring.

Börjar pensionen löpa senare än vid ingången av månaden efter den under vilken arbetstagaren

fyllde 63 år, höjs den enligt 8 § samordnade pensionen med en procent för varje månad varmed begynnelse-tidpunkten för pensionen uppskjutits.

Beviljas pension enligt 4 § 2 mom. i förtid, minskas pensionen med en halv procent för varje månad för vilken pensionen utbetalas före ingången av den månad som följer efter den då pensionsåldern uppnås. Minskningen beräknas på den enligt 8 § samordnade pension som arbetstagaren har intjänat fram till begynnelse-tidpunkten för pensionen. Om härvid det arbetsförhållande som ligger till grund för den icke i förtid beviljade pensionen upphör före uppnådd pensionsålder, fogas den pension, som intjänats genom nämnda arbetsförhållande, till ålderspensionen så ändrad att den motsvarar arbetstagarens ålder vid begynnelse-tidpunkten för den pension som beviljas på grundvalen härav.

Med avvikelse från vad som stadgas i 4 mom. minskas den förtida ålderspensionen för arbetstagare som är född före år 1937, beroende på födelseår, enligt följande procenttal:

Födelseår	Minskning i procent per månad
1922 eller tidigare	0,33
1923	0,34
1924	0,36
1925	0,37
1926	0,38
1927	0,39
1928	0,40
1929	0,41
1930	0,42
1931	0,43
1932	0,44
1933	0,46
1934	0,47
1935	0,48
1936	0,49

5 b §

Invaldpension beviljas antingen som full pension eller som delpension. Full invaldpension beviljas arbetstagare vars arbetsförmåga, uppskattad i enlighet med 4 § 3 mom., är nedsatt åtminstone under ett år med minst tre femtedelar. Även individuell förtidspension beviljas som full invaldpension. I annat fall beviljas invaldpensionen som delpension.

6 §

Såsom till pension berättigande tjänstgöringstid räknas för varje arbetsförhållandes vidkommande den tid under vilken arbetsförhållandet, den tid som avses i 1 § 1 mom. medräknad, fortgått efter det arbetstagaren fyllt 23 år. Härvid beaktas dock inte den tid för vilken arbetstagaren, medan han stått i arbetsförhållande, uppburit sådan i lag stadgad eller i offentlig pensionsstadga bestämd, på hans arbets- eller tjänsteförhållande eller egen företagarverksamhet grundad pension, vars storlek fastställes med beaktande av den tid som återstår till pensionsåldern, eller motsvarande arbetsförtjänst.

7 a §

Om förmånstagarna är minst tre, är familjepensionen lika stor som den ålderspension eller fulla invalidpension enligt i denna lag stadgade minimivillkor vilken förmånslåtaren vid sin död erhöll eller, om han då inte åtnjöt nämnda pension, vilken skulle ha beviljats honom, såvida han vid tidpunkten för sin död hade varit berättigad till full invalidpension. Vid uträkning av pensionens belopp beaktas likväl inte den förhöjning av förmånslåtarens pension som avses i 7 c §, ej heller eventuellt avdrag från förmånslåtarens pension i enlighet med 8 §. Om förmånstagarna är två, utbetalas tre fjärdedelar av ovan nämnda familjepension och, om det endast finns en förmånstagare, hälften av denna pension.

Nådendal den 26 juli 1985

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

8 §

Om ålders- eller invalidpension i enlighet med de i denna lag stadgade minimivillkoren eller, då arbetstagare dessutom får på stadgande i lagen om olycksfallsförsäkring (608/48) baserad dagpenning eller olycksfallspension, med stöd av trafikförsäkringslagen (279/59) på grund av ådragen egen skada beviljad fortlöpande ersättning, med stöd av lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48) beviljad livränta eller nedan i 4 mom. nämnd grundpension eller annan därmed jämförbar, på arbets- eller tjänsteförhållande grundad pension, der sammanlagda beloppet av dessa prestationer överskrider den i 2 mom. stadgade samordningsgränsen, avdras från ålders- eller invalidpensionen enligt denna lag ett belopp, som utgör en lika stor del av den överskjutande delen, som pensionen enligt de i denna lag stadgade minimivillkoren utgör av samtliga grundpensioner. Om ålderspension enligt 5 § 3 mom. beviljas från en senare tidpunkt än ingången av den månad som följer efter uppnåendet av pensionsåldern, förrättas samordningen då arbetstagaren uppnår den ålder som berättigar till ålderspension.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.

Då rätt till individuell förtidspension enligt 4 e § fastställs, beaktas även sådan avgång som skett före denna lags ikraftträdande.

Minister *Matti Puhakka*

Nr 667

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

Given i Nådendal den 26 juli 1985

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62) 4 § 1 mom., 5 § 3 och 4 mom. samt 5 a §,

av dessa lagrum 5 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag av den 17 december 1982 (982/82) och 5 a § sådan den lyder i lag av den 20 december 1968 (691/68), samt

fogas till lagen en ny 4 a § som följer:

4 §

Arbetstagare har rätt till ålderspension då han fyllt 65 år, räknat från ingången av månaden efter den under vilken pensionsansökan görs, oberoende av om han längre kvarstår i arbetsförhållande. På ansökan beviljas ålderspension i förtid innan arbetstagaren fyllt 65 år, dock tidigast från ingången av månaden efter den under vilken han fyllde 60 år. Pensionen beviljas härvid minskad på det sätt som stadgas i 5 a § 2 och 3 mom. På förtida ålderspension tillämpas i övrigt vad som i detta moment stadgas om ålderspension.

fortsätta med sitt förvärsarbete. Ett villkor är dock att arbetstagaren har upphört med sådant förvärsarbete som avses i lag, pensionsreglemente eller pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller att hans förvärsinkomst per månad för dessa arbeten kan uppskattas bli i genomsnitt mindre än det belopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten i nämnda lag. Ett villkor för individuell förtidspension är dessutom att, då den individuella förtidspensionen fastställs, såsom pensionsberättigande tid även kan beaktas den tid som återstår till pensionsåldern, eller motsvarande arbetsförtjänst.

4 a §

Utan hinder av vad som i 4 § 2 mom. och 5 § 3 mom. stadgas om erhållande av full invalidpension har arbetstagare som fyllt 55 år rätt att få invalidpension i form av individuell förtidspension, om hans arbetsförmåga, med beaktande av sjukdom, lyte eller skada, faktorer förknippade med åldrandet, lång tid i yrket, ett för honom påfrestande och slitsamt arbete samt arbetsförhållandena, varaktigt har nedgått i sådan grad att det inte skäligen kan förutsättas att han skall

invalidpension som beviljats i form av individuell förtidspension indras, om pensionstagaren inte längre uppfyller de i 1 mom. stadgade villkoren för pension. I övrigt gäller om pensionen i tillämpliga delar vad som stadgas om full invalidpension.

Invalidpension som beviljats i form av delpension ändras på ansökan av pensionstagaren till individuell förtidspension från ingången av månaden närmast efter den under vilken de i 1 mom. stadgade villkoren har uppfyllts beträffande honom, dock inte retroaktivt för längre tid än

sex månader före ingången av den månad som följer på ansökan.

Arbetstagaren har rätt till förhandsbeslut om huruvida han uppfyller de i 1 mom. första eller sista meningen nämnda villkoren för pension. Ändring i beslutet får sökas på det sätt som stadgas i 21 § lagen om pension för arbetstagare. Förhandsbeslutet är bindande för pensionsanstalten, om därpå grundad pensionsansökan görs inom sex månader från det beslutet vann laga kraft.

5 §

Invalidpension beviljas antingen som full pension eller som delpension. Den fulla invalidpensionens storlek fastställs enligt 1 eller 2 mom. Blir arbetstagaren arbetsförmögen efter det kalenderår under vilket han fyllde 63 år, räknas full invalidpension på det sätt som i 1 och 2 mom. stadgas om ålderspension. Full invalidpension beviljas arbetstagare vars arbetsförmåga, uppskattad i enlighet med 4 § 2 mom., är nedsatt med minst tre femtedelar åtminstone under ett år, eller som har rätt till invalidpension i form av individuell förtidspension. I annat fall beviljas invalidpensionen som delpension och utgör dess belopp hälften av full pension. Är arbetstagaren likvärd född före den 1 januari 1927, betalas delpensionen enligt följande procenttal av den fulla pensionen:

Födelseår	Delpensionen i procent av full pension
1919 eller tidigare	66
1920	64
1921	62
1922	60
1923	58
1924	56
1925	54
1926	52

Då ålders- och invalidpensionens storlek fastställs, beaktas inte lön som arbetstagaren uppburit medan han åtnjöt sådan i lag stadgad eller i offentlig pensionsstadga bestämd, på hans arbets- eller tjänsteförhållande eller egen företagarverksamhet grundad pension vars storlek fastställts med beaktande av den tid som återstår till pensionsåldern, eller motsvarande arbetsförtjänst. Då invalidpensionens storlek fastställs, beaktas inte heller lön som arbetstagaren uppbu-

rit i sådant arbetsförhållande vid vars början han redan hade den sjukdom, det lyte eller den skada som utgör den huvudsakliga orsaken till invaliditeten. Det sistnämnda gäller dock inte lön som uppburits i sådant arbetsförhållande som begynt minst ett år före invaliditetens inträde.

5 a §

Begyinner pension senare än vid ingången av den månad som följer efter det arbetstagaren fyllt 65 år, höjs den enligt 8 § lagen om pension för arbetstagare samordnade pensionen, beroende på tiden för uppskjutandet av pensionen, på det sätt som stadgas i 5 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Beviljas pension enligt 4 § 1 mom. i förtid, minskas pensionen med en halv procent för varje månad för vilken pensionen utbetalas före ingången av den månad som följer efter den då pensionsåldern uppnås. Minskningen beräknas på den enligt 8 § lagen om pension för arbetstagare samordnade pension som arbetstagaren har åtnjånat fram till begynnelsestidpunkten för pensionen. På ansökan ökas arbetstagarens ålderspension med den pension som grundar sig på löner som uppburits under tiden för förtida ålderspension.

Med avvikelse från vad som stadgas i 2 mom. minskas den förtida ålderspensionen för arbetstagare som är född före år 1937, beroende på födelseår, enligt följande procenttal:

Födelseår	Minskning i procent per månad
1922 eller tidigare	0,33
1923	0,34
1924	0,36
1925	0,37
1926	0,38
1927	0,39
1928	0,40
1929	0,41
1930	0,42
1931	0,43
1932	0,44
1933	0,46
1934	0,47
1935	0,48
1936	0,49

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986. 4 a § fastställs, beaktas även sådan avgång som
Då rätt till individuell förtidspension enligt skett före denna lags ikraftträdande.

Nådendal den 26 juli 1985

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister *Matti Puhakka*

Nr 668

Lag

om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

Given i Nådendal den 26 juli 1985

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/69) 6 § 1 och 3 mom., 9 § och 19 § 1 mom.,

av dessa lagrum 6 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 18 juni 1971 (502/71), 6 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 29 december 1972 (936/72) och 19 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 26 juni 1981 (474/81), som följer:

6 §	Födelseår	Minskning i procent per månad
Förutsättningarna för erhållande av ålders-, invalid- och arbetslöshetspension, individuell förtidspension och familjepension samt pen- sionens storlek bestäms, om inte annat följer av denna lag, på det sätt som stadgas i lagen om pension för arbetstagare, och härvid skall beträffande arbetsinkomst och till pension berättigande tid som avses i denna lag i motsvarande mån tillämpas vad som i ovan nämnda lag är stadgat om lön och om till pension berättigande tjänst- göringstid. På pension enligt denna lag tillämpas likväl inte stadgandena i 5 a och 7 b §§ lagen om pension för arbetstagare. Då förtida ålderspension fastställs, tillämpas 5 § 5 mom. lagen om pension för arbetstagare så att i stället för födel- seåret 1937 används födelseåret 1945 och den av födelseåret beroende minskningen sker enligt följande procenttal:	1930 eller tidigare	0,33
	1931	0,34
	1932	0,36
	1933	0,37
	1934	0,38
	1935	0,39
	1936	0,40
	1937	0,41
	1938	0,42
	1939	0,43
	1940	0,44
	1941	0,46
	1942	0,47
	1943	0,48
	1944	0,49

Regeringens proposition 85/85
Socialutsk. bet. 17/85
Stora utsk. bet. 101/85

Vid tillämpningen av denna lag beaktas inte verksamhet under den tid, för vilken till lantbruksföretagare betalas sådan i lag stadgad eller i offentlig pensionsstadga bestämd, på hans arbets- eller tjänsteförhållande eller egen företagareverksamhet grundad pension vars storlek fastställts med beaktande av den tid som återstår till pensionsåldern, eller motsvarande arbetsförtjänst. Ej heller beaktas verksamhet efter uppnådd pensionsålder.

-----

9 §

Lantbruksföretagare som uppnått pensionsåldern beviljas ålderspension från ingången av den månad som närmast följer efter pensionsansökan.

Nådendal den 26 juli 1985

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

om inte annat följer av att pensionen uppskjutits eller beviljats i förtid.

19 §

Om inte annat följer av denna lag, skall ytterligare i tillämpliga delar gälla vad som stadgas i 3 § 3 och 4 mom., 4 och 4 b—4 e §§, 5 § 2—5 mom., 5 b, 7 a och 7 c—9 a §§, 11 § 1 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten samt 13, 14, 16—21 a och 22 §§ lagen om pension för arbetstagare samt i 10 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.

Minister *Matti Puhakka*

Nr 669

Lag

om ändring av lagen om pension för företagare

Given i Nådendal den 26 juli 1985

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 14 juli 1969 om pension för företagare (468/69) 5 § 1 och 3 mom., 8 § och 17 § 1 mom.,

av dessa lagrum 5 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 18 juni 1971 (503/71), 5 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 29 december 1972 (937/72) och 17 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 26 juni 1981 (475/81), som följer:

5 §	Födelseår	Minskning i procent per månad
Förutsättningarna för erhållande av ålders-, invalid- och arbetslöshetspension, individuell förtidspension och familjepension samt pensionens storlek bestäms, om inte annat följer av denna lag, på det sätt som stadgas i lagen om pension för arbetstagare, och härvid skall beträffande arbetsinkomst och till pension berättigande tid som avses i denna lag i motsvarande mån tillämpas vad som i ovan nämnda lag är stadgat om lön och om till pension berättigande tjänstgöringstid. På pension enligt denna lag tillämpas likväl inte stadgandena i 5 a och 7 b §§ lagen om pension för arbetstagare. Då förtida ålderspension fastställs, tillämpas 5 § 5 mom. lagen om pension för arbetstagare så att i stället för födelseåret 1937 används födelseåret 1945 och den av födelseåret beroende minskningen sker enligt följande procenttal:	1930 eller tidigare	0,33
	1931	0,34
	1932	0,36
	1933	0,37
	1934	0,38
	1935	0,39
	1936	0,40
	1937	0,41
	1938	0,42
	1939	0,43
	1940	0,44
	1941	0,46
	1942	0,47
	1943	0,48
1944	0,49	

Vid tillämpningen av denna lag beaktas inte verksamhet under den tid, för vilken till före-

Regeringens proposition 85/85
Socialutsk. bet. 17/85
Stora utsk. bet. 101/85

S 4185003764

tagare betalas sådan i lag stadgad eller i offentlig pensionsstadga bestämd, på hans arbets- eller tjänsteförhållande eller egen företagareverksamhet grundad pension vars storlek fastställts med beaktande av den tid som återstår till pensionsåldern, eller motsvarande arbetsförtjänst. Ej heller beaktas verksamhet efter uppnådd pensionsålder.

-----

8 §

Företagare som uppnått pensionsåldern beviljas ålderspension från ingången av den månad som närmast följer efter pensionsansökan, om

Nådendal den 26 juli 1985

inte annat följer av att pensionen uppskjutits eller beviljas i förtid.

17 §

Om inte annat följer av denna lag, skall ytterligare i tillämpliga delar gälla vad som stadgas i 3 § 1, 3 och 4 mom., 4 och 4 b—4 e §§, 5 § 2—5 mom., 5 b, 7 a och 7 c—10 §§, 11 § 1 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten och 4 mom. samt 13, 14, 16—21 a och 22 §§ lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Minister *Matti Puhakka*

ARBETSGIVARENS REDOGÖRELSE FÖR
PENSIONSSÖKANDENS ARBETSUPPGIFTER
Datum

Mottagare

Returadress

För handläggning av pensionsansökan behöver vi tilläggsuppgifter. Vi ber Er därför att ge en så noggrann redogörelse som möjligt för pensionssökandens arbete och för sökandens förmåga att reda sig i arbetet.

PERSONUPPGIFTER OCH ANSTÄLLNINGSTID	Pensionssökande	Personbeteckning
ARBETSUPPGIFTER	Pensionssökanden anställd hos Er tiden	
OLÄGENHETER AV SJKDOMEN I ARBETET	Vad slags arbete utför sökanden? Vilka arbetsuppgifter ingår det i arbetet? Vilka slag av arbetsställningar krävs det i arbetet? Är arbetsmiljön bullersam, dammig, dragig, het eller kall? Har sökanden i sitt arbete att göra med ämnen som kan medföra risker för hälsan. Ingår det kroppsligt ansträngande uppgifter eller förekommer det själsligt påfrestande drag i arbetet? Av vilket slag?	
	Hur reder sig sökanden i arbetet? Hur ofta har sökanden varit sjukledig och i vilken mån inverkar detta störande på sökandens arbete? På vilka sätt är sjukdomen till förfång i sökandens arbete? Har för arbetet betydelsefulla egenskaper hos sökanden försvagats i och med sökandens tilltagande ålder?	

NYA ARBETS- UPPGIFTER	Har sökanden fått nya arbetsuppgifter på grund av sin sjukdom? När hände i så fall detta och hur inverkade det på sökandens lönenivå? Hur har sökanden klarat sig i arbetet efter omställningen? Om sökanden inte hittills fått nya arbetsuppgifter, kan det för sökanden ordnas ett mot sökandens yrke svarande deltidsarbete i form av kortare arbetstid per dag/vecka/månad antingen genast eller senare?						
ARBETS- PLATS- UTREDNING	Har i lagen om företagshälsovård (743/78) avsedd arbetsplatsutredning gjorts i fråga om sökanden? ☐ ja (skall bifogas) ☐ nej						
TILLÄGGS- UPPGIFTER							
ARBETS- GIVARE	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%; padding: 5px;">Tilläggsuppgifter ger</td> <td style="width: 20%; padding: 5px;">Namn</td> <td style="width: 20%; padding: 5px;">Telefon</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="padding: 5px;">Datum och arbetsgivarens underskrift</td> </tr> </table>	Tilläggsuppgifter ger	Namn	Telefon	Datum och arbetsgivarens underskrift		
Tilläggsuppgifter ger	Namn	Telefon					
Datum och arbetsgivarens underskrift							

MEDELANDE OM PENSIONERING MED
INDIVIDUELL FÖRTIDSPENSION

Returadress

SÖKANDE	Sökandens namn		Personbeteckning
PENSIONS- BESLUT	Pensionsanstaltens förhandsbeslut		Pensionsärendets nummer
PENSIONE- RING	Som svar på förhandsbeslutet meddelar jag, att jag önskar gå i pension med individuell förtidspension		
FÖRVÄRVS- ARBETET UPPHÖR	Vid min pensionering upphör jag att förvärvsarbeta		
	☐ helt	När, datum	☐ delvis
FÖRVÄRVS- ARBETE	Om förvärvsarbetet fortsätter lämnas här uppgifter om arbetsförhållanden och företagarkerksamhet		
	Arbetsförhållande	Arbetsgivarens namn och adress	Bruttolön mk/mån
	Företagarkerksamhet	Företagarbransch och verksamhetens omfattning	Arbetsinkomst mk/mån
TILLÄGGS- UPPGIFTER			
UNDER- SKRIFT	Datum och underskrift		Telefonnummer